

تأثیر هم زمان هورمون تستوسترون و اخته‌سازی بر وزن بیضه، کبد و نسبت وزن دنبه به وزن لاشه در بره‌های نر پرواری

بهرام سی سختی^{*}، خلیل میرزاده^۲، مرتضی ممویی^۱، مرتضی چاجی^۱ و حسین تقوی^۱

۱- دانشجویان کارشناسی ارشد فیزیولوژی دام، دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین، خوزستان

۲- اعضای هیئت علمی دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین، خوزستان

* نویسنده مسئول: بهرام سی سختی، Bahram.sisakhti@gmail.com

چکیده:

این پژوهش در ایستگاه تحقیقاتی و دامپروری دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین خوزستان واقع در شهر ملاطانی انجام شد. از ۱۶ رأس بره‌ی نژاد عربی با شرایط سنی (۶۰-۵۰) و وزنی تقریباً برابر ($0.625 \pm 0.14/25$) با وضعیت تغذیه‌ای مشابه استفاده گردید. بره‌ها در ۴ تیمار آزمایشی (A, B, C و D) با ۴ تکرار قرار گرفتند. تیمارهای A و B بره‌های اخته شده‌ای بودند که فقط به گروه B تستوسترون تزریق گردید و تیمارهای C و D بره‌های اخته نشده‌ای بودند که فقط به گروه D تستوسترون تزریق شد. در پایان دوره سه ماهه، دو بره از هر تیمار کشتار شد و لاشه، بیضه‌ها، دنبه و کبد بره‌ها وزن گردید و همچنین نسبت وزن دنبه به وزن لاشه‌ی هر بره محاسبه شد. پس از آنالیز داده‌ها، مشخص شد که وزن بیضه در تیمار C نسبت به سایر تیمارها از اختلاف معنی‌داری برخوردار است ($P < 0.05$). وزن کبد در تیمار C نسبت به تیمارهای A و D از اختلاف معنی‌داری برخوردار بود ($P < 0.05$) ولی بین تیمار C و تیمار B، اختلاف معنی‌داری وجود نداشت ($P > 0.05$). نسبت وزن دنبه به وزن لاشه در تیمار B بیشتر از سایر تیمارها بود ولی به طور کلی این نسبت در بره‌های اخته شده نسبت به بره‌های اخته نشده، از اختلاف معنی‌داری برخوردار نبود ($P > 0.05$).

واژگان کلیدی: تستوسترون، اخته، بیضه، کبد، دنبه، بره پرواری

مقدمه

حیوانات نر اخته شده در مقایسه با حیوانات نر اخته نشده، مقدار بافت چربی بیشتر و گوشت لخم کمتری دارند. آندروژن‌ها در رشد دخالت دارند، چرا که گاو نر بدن بزرگ‌تر، اندام‌های جلویی سترتر و توده‌ی گوشت لخم بیشتری در مقایسه با یک گوساله‌ی نر اخته شده یا تلیسه دارد. از دیگر کنش‌های مهم استروئیدهای جنسی می‌توان به تأثیرات آن‌ها در رشد استخوان‌ها و بلوغ اشاره کرد. در مرحله‌ی پیش از بلوغ دام‌ها، دزهای اندک استروئیدها، رشد و توده استخوان را به صورت خطی افزایش می‌دهند. تستوسترون رایج‌ترین آندروژن طبیعی است که به وسیله بیضه‌ها تولید می‌شود. آندروژن‌ها همچنین به خون محیطی می‌روند و سبب تنظیم ماهیچه‌های دارتوس، اپیدیدیمیس، غده‌های تناسلی پیوست و رفتارهای جنسی می‌گردند. ترنبولون استات (TBA) یک آندروژن مصنوعی است که اثرات آنابولیکی قوی دارد. این ماده برای استفاده در گوساله‌های نر اخته شده و تلیسه‌ها در سال ۱۹۸۷ مورد تأیید قرار گرفت. همچنین TBA در تلیسه‌ها سبب افزایش وزن روزانه، ابقای نیتروژن و انباشت پروتئین می‌شود. در گاوهای گوشتی و شیری نیز گوشت لخم لاشه را افزایش می‌دهد (۲).

مواد و روش‌ها

این پژوهش در ایستگاه تحقیقاتی و دامپروری دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین خوزستان واقع در شهر ملاطانی انجام شد. در این طرح از ۱۶ رأس بره‌ی عربی با شرایط سنی (۵۵ تا ۶۰ روز) و وزنی تقریباً برابر ($0.625 \pm 0.14/25$) و وضعیت تغذیه‌ای